

Sprawozdanie z zebrania Instytutu Rynków i Konkurencji

w ramach cyklu „Rynki i przedsiębiorstwa po kryzysie pandemicznym” – Debata nr 6

25 listopada 2021r, godz.11.00-12.30. (on-line MS Teams)

Temat: Platformizacja korporacji transnarodowych

Prelegentki: **Prof. Małgorzata Poniatowska -Jaksch, Prof. Teresa Pakulska**, Zakład Strategii Konkurencji, Instytut Rynków i Konkurencji, Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, SGH.

Zebranie otworzył Pan Prof. Roman Sobiecki, dyrektor Instytutu Rynków i Konkurencji, prorektor ds. rozwoju SGH, witając wszystkich uczestników debaty – pracowników i sympatyków jednostki naukowej.

Wprowadzenie do dyskusji rozpoczęła Pani Profesor M. Poniatowska -Jaksch wskazując na przesłanki podjęcia napisania książki pt. „Platformizacja korporacji transnarodowych” we współautorstwie z Panią Prof. T. Pakulską. Do przesłanek tych zaliczyła:

- Odniesienie się do książki Auterek z roku 2009 pt. „Korporacje transnarodowe a globalne pozyskiwanie zasobów” i postawienie pytania jak od tego momentu zmieniły się uwarunkowania rozwoju globalnego biznesu
- W jaki sposób w erze gospodarki cyfrowej prowadzą działalność korporacje transnarodowe?
- Czy w rozwoju gospodarki światowej nadal prym wiodą te korporacje, których początki niejednokrotnie datowane są na koniec XIX w.?

Następnie Pani Profesor przeszła do charakterystyki platform wskazując na dwa podejścia zarówno od strony zarządzania (modeli biznesu) jak i rynku (rynek dwustronny lub wielostronny). Odniosła się też do przedsiębiorstw gospodarki cyfrowej, które spełniają wszystkie cechy korporacji transnarodowej, lecz nie są uwzględniane w rankingach BIZ, gdyż budują swoją przewagę konkurencyjną na dostępie do zasobów, a nie ich posiadaniu.

W dalszej części Pani Prof. T. Pakulska zwróciła uwagę na charakterystyczne cechy dla gospodarki cyfrowej: odwróconą ekonomię skali (gospodarkę popytu), a także algorytmy sztucznej inteligencji. Konkludując wskazała na lukę badawczą, którą było pokazanie korporacji transnarodowych w warunkach gospodarki cyfrowej oraz wniosek, jakim jest konieczność zmiany optyki postrzegania przedsiębiorstw z płaszczyzny przedsiębiorstwa na płaszczyznę ekosystemów platform.

W trakcie pytań jako pierwszy głos zabrał Pan Prof. dr hab. Stanisław Kowalczyk zaznaczając, że tematyka jest aktualna, a praca ciekawa. Zadał dwa pytania:

- Jaka jest różnica w prowadzeniu biznesu pomiędzy dwoma grupami globalnych firm technologicznych: powstałych jako tradycyjne i teraz też wirtualnych a przedsiębiorstw od początku wirtualnych?
- Czy widać wpływ pandemii na procesy, które tu zachodzą?

Następnie głos zabrał Pan Prof. Jerzy W. Pietrewicz formułując pytanie, czy konstrukcja zdania dotyczącego relatywnie małego aktywów niematerialnych w przypadku globalnych korporacji technologiczne (na s. 15) jest poprawna?

Odnosząc się do zadanych pytań Pani Prof. M. Poniatowska-Jaksch w pierwszej kolejności odpowiedziała na pytanie prof. J.W. Pietrewicza przyznając rację o niepoprawności zdania ze względu na błąd literowy. W dalszej kolejności w związku z pytaniami Pana Prof. S. Kowalczyka odesłała do strony 212 publikacji, gdzie Autorki opisały różnice pomiędzy firmami *global born to run* oraz *global born again* pod względem trzech kategorii: funkcjonalności platform, zakorzenienia geograficznego (regionalnego) i międzynarodowego śladu (zasobów). Ponadto podkreśliła, że na dzień dzisiejszy nie jest w stanie odpowiedzieć na pytanie dotyczące wpływu pandemii, ponieważ nie ma jeszcze rzetelnych badań i informacji. Pan Prof. R. Sobiecki dodał natomiast, że na razie można tylko intuicyjnie formułować hipotezy. Otworzył też część dyskusyjną zebrania, w której głos zabrali kolejno: dr Marek Błaszczyk, dr Mariusz Sagan, prof. dr hab. S. Kowalczyk, prof. J.W. Pietrewicz, prof. Stanisław Łobejko, prof. R. Sobiecki.

Pan dr M. Błaszczyk pogratulował Paniom Profesor i zwrócił uwagę, że podobną problematyką zajmuje się Pan Prof. S. Łobejko. Podkreślił też, że w dalszych badaniach warto przyrzeć się konkurencyjności platform w kontekście źródeł innowacyjności. Wyraził też krytyczną ocenę w odniesieniu do odwróconego łańcucha wartości uważając go za nadmiernie uproszczony. Pan dr M. Sagan powiedział, że przeczytał książkę „od deski do deski”. Odnosząc się do swoich badań wśród tej grupy firm potwierdził wątki pojawiające się na styku przedsiębiorstwo – instytucja, w tym jak algorytmy sztucznej inteligencji manipulują otoczeniem. Następnie Pan Prof. dr hab. S. Kowalczyk zauważył, że w omawianej książce każdy czytelnik może znaleźć główny wątek, a dla niego jest to proces tworzenia wartości i to, jak ten proces się zmienia. Druga uwaga Pana Profesora skupiła się na zawartym w tytule słowie „platformizacja”, czy chodzi tu o globalizację czy platformy. Pan prof. J.W. Pietrewicz stwierdził, że ma zdystansowany stosunek do tekstu. Panie Profesor znakomicie wychwytyują zmianę i ich istotę, natomiast jest pytanie czy te nowe trendy są na tyle istotne, że tworzą nową wartość i uzasadniają nowe definiowanie korporacji. Ponadto odniósł się do gospodarki współdzielenia zaznaczając, iż to właściciele zasobów decydują o tym, co jest granicą ich dostępności. Z kolei Pan Prof. S. Łobejko zauważył, że w książce wątków jest bardzo dużo i znaczący jest wysiłek Autork, bowiem nie ma podobnej pozycji w publikacjach zarówno krajowych jak i zagranicznych. Rzeczywiście ważne jest przechwytywanie wartości, co warto badać. Natomiast KTN przenoszą działalność na platformy od 20 lat i jest to wirtualizacja działalności gospodarczej. Umożliwia to postęp technologiczny. Jest to nowy przejaw monopolizacji gospodarki, a przedsiębiorstwo przekształca się w ekosystemy, ale czy tak nadal będzie? Następnie zabrał głos Pan Prof. R. Sobiecki przyłączając się do gratulacji dla Pań Profesor podkreślił, że wartość dzieła oceniana jest nie tylko na podstawie wskazania rozwiązań problemu naukowego, ale również na podstawie jego identyfikacji. Kluczową

sprawą w takim przypadku jest właściwa naukowa i praktyczna ranga zidentyfikowanego problemu. Panie profesor w swojej pracy zwróciły uwagę na możliwe skutki platformizacji korporacji transnarodowych, zarówno w fazie tworzenia, jak i dystrybucji wartości. Mało rozpoznany problemem jest właśnie dystrybucja wartości. Do zweryfikowania jest hipoteza wskazująca na przechwytywanie coraz większej wartości przez korporacje transnarodowe.

W końcowej części spotkania, prowadzący debatę Pan Rektor R. Sobiecki oddał głos prelegentkom. Pani Prof. M. Poniatowska-Jaksch zaznaczyła, że w książce zostały zasygnalizowane tylko pewne kwestie, które są oparte na rzetelnej i najnowszej literaturze światowej. Następnie Pani Prof. T. Pakulska odniosła się do bardzo pozytywnych recenzji książki oraz podziękowała za wszystkie uwagi. Pan Prof. R. Sobiecki podziękował Paniom za wystąpienie i wszystkim za udział i dyskusję. Następne zebranie Instytutu odbędzie się 16.12.2021. Zagajenie do dyskusji przedstawi dr Mariusz Sagan.

Anna Zarzycka